

palmen en voetzolen waren geheel vrij; den dag na de eruptie waren koorts en lendenpijnen verdwenen; binnen de 3 eerstvolgende dagen werden de blaasjes troebel, schrompelig en eindigden hun bestaan door afstooting van een enorm aantal roofjes, korsten en schilfers; kleeding en beddegoed waren als bezaaid, tijdens deze periode absoluut koortsvrij. Gepigmenteerde vlekken kwamen bij dit geval niet voor, wél echter litteekens d. w. z. erwtgrote verdiepingen met effen gladden glinsterenden bodem (geen ronde kuiljes) waarvan er nu na ruim 3 jaren nog een twaalftal te zien zijn. Hoewel vast geloovende aan de onfeilbaar beschuttende kracht der vaccinatie „gedurende een achttal jaren”, werd ik door de angstige, bedriegelijke symptomen der eerste dagen eenigszins kleinmoedig en vaccineerde de leden van het gezin; waren te dier tijde pokken hier te lande epidemisch geweest, dan had ik waarschijnlijk aangifte gedaan, iets wat echter volgens het verder beloop der ziekte overbodig en schadelijk zou zijn geweest. In den loop van bijna een halve eeuw heb ik herhaaldelijk kennis gemaakt met varicellen, maar een vorm in zijn optreden zóó gelijkend op variolae kwam mij nimmer voor.

De Rijp, 30 Mei 1903.

J. VAN DER VLIET.

KINDERPOKKEN OF WATERPOKKEN?

Geachte Redactie!

Naar aanleiding van het veelbesproken ziektegeval van collega VAN PRAAG te Rotterdam, wensch ik het volgende mede te deelen.

Toen, naar ik meen, de pokkenepidemie te Rotterdam pas uitgebroken was (1893), kreeg ik beide kinderen (ruim 3 en ruim 1 jaar oud) van een spoorwegbeambte onder behandeling. Wegens den ernst der verschijnselen en onder den indruk der pas uitgebroken epidemie (ik had toen nog geen echte pokken waargenomen), meende ik met kinderpokken te doen te hebben, raadpleegde een bekend Rotterdamsch huidspecialist, die mij in mijn meening versterkte en gaf beide gevallen aan. Na enkele dagen ernstig ziek geweest te zijn, genazen beide kinderen. Tijdens het verloop begon ik aan mijn diagnose te twijfelen, te meer daar er „Nachschüben” optraden; iets waarop wijlen mijn leermeester Prof. VAN ITERSON steeds als een pathognomonisch teeken wees.

Eenigen tijd later ontmoette ik den Voorzitter der Gezondheids-Commissie die mij ietwat ironisch vroeg of ik wel eens waterpokken gezien had. Ik begreep den wenk, entte, toen beide kinderen flink hersteld waren, het nog niet gevaccineerde jongste kind, en ziedaar: er ontwikkelden zich eenige typische vaccinepuisten! Spoedig leerde ik de echte pokken maar al te goed van nabij kennen, en tevens de heerlijke uitkomsten eener tijdige vaccinatie, scil. herinenting, steeds meer waardeeren. Als typisch staaltje hiervan het volgende: In een drukke buurt waar veel pokken heerschten, entte ik een groot bakkersgezin. Een dochter van 18 jaren was toen reeds hangerig, had wat hoofd- en lende pijn en een weinig temperatuursverhooging. Toch entte ik ook dit meisje. Twee dagen later reeds waren de verschijnselen onmis-

kenbaar. Daar ik de familie op de mogelijkheid dat deze dochter pokken krijgen zou gewezen had, en de ouders hun kind beslist niet in het ziekenhuis opgenomen wenschten, was, uit voorzorg, in allerijl een leegstaande kamer in de buurt betrokken. Het meisje maakte aldaar een niet zware pokziekte door. Alle huisgenooten bleven verschoond; alleen een knecht die tijdens mijn entbezoek aan de familie brood rondbracht, en zich verder aan de inenting onttrok, werd een veertiental dagen later aangetast.

U dankende voor de plaatsing, hoogachtend,

Rotterdam, 26 Mei 1903.

Uw Dw.

C. GROENEWEGEN.

Geachte Redactie!

Met belangstelling heb ik het Rapport der Commissie voor de herziening van de wet op de besmettelijke ziekten gelezen en herlezen, en de menigte van indrukken, welke die lezing bij mij opwekte, noopt mij te trachten daaraan uiting te geven. Ik hoop door de Commissie te zullen worden gerekend tot de „welwillende beoordeelaars”, maar ik kan helaas haar omvangrijken arbeid niet loven; mijn totaal indruk is: niet dankbaar en niet voldaan.

In de eerste plaats lijkt mij een principiële fout, dat de commissie haar meening heeft neergelegd in een wetsontwerp, en dat om twee redenen. De minst belangrijke is deze, dat daardoor de behandeling van deze *werkelijk* urgente kwestie in de a. s. Algemeene Vergadering feitelijk onmogelijk wordt. Hoe zullen wij toch in een enkel uur een ontwerp afdoen, waarvoor de Tweede Kamer, en dan na een zorgvuldige schriftelijke voorbereiding, misschien dagen noodig zou hebben.

Maar vooral is de aanbieding van het Rapport in dezen vorm een fout, omdat de Maatschappij zich zodoende begeeft op een terrein, waar zij niet behoort, waarop zij slechts diletantenwerk van inferieure kwaliteit kan leveren, en blijkens den inhoud van dit rapport ook nu zal leveren. Reeds nu kan het ontwerp, zooals het door de Commissie is geredigeerd een ernstige kritiek niet doorstaan, hoe zal het er dan uit een oogpunt van wets-techniek uitzien, wanneer wij op 13 Juli parlementje gaan spelen, en door amendementen trachten onze persoonlijke meeningen in het ontwerp opgenomen te krijgen? Ik vrees, dat gerechtvaardigde spot het loon voor onzen arbeid zal zijn, en dat wij juist het tegendeel bereiken van wat wij beoogen: gehoor te krijgen bij de Regeering voor onze wenschen in zake wettelijke beteugeling van besmettelijke ziekten.

Het ligt voor de hand, dat ik dus niet aan het verzoek der Commissie zal voldoen, mijn opmerkingen te formuleeren in „artikelen”. M. i. bestaat voor ons alleen dan kans op succes bij ons streven, wanneer wij onmiddellijk afstand doen van het plan, om aan de Regeering een wetsontwerp aan te bieden. Wij zullen moeten volstaan met uiting te geven aan onze „wenschen”. De Commissie vreest, dat wenschen gemakkelijk ter zijde worden gesteld, omdat zij op allerlei manieren moeten worden getoetst aan de praktijk. Maar is dat misschien niet het geval met wetsartikelen? M. i. in minstens